

Mig segle de passió pels malalts

Maria Teresa Riu, de Sant Esteve, dirigeix un hospital al Congo

Guillem Calvet

La missionera i metgessa Maria Teresa Riu, que va néixer a Sant Esteve de Palautordera fa 77 anys, viu a la República Democràtica del Congo (RDC) des del 1970, on actualment dirigeix l'Hospital General de Kole, un equipament situat en una zona remota en plena selva tropical. Riu va arribar a aquest país de l'Àfrica central a través de la congregació de missioneres de Crist Jesús i a diari s'enfronta a malalties com la desnutrició, la malària, la sida o la tuberculosi. Tot i que la RDC és un país ric en quantitat d'aigua i minerals, la població no se'n beneficia i durant els darrers 20 anys hi ha hagut greus disturbis i més de tres milions de desplaçats.

La metgessa va marxar de Sant Esteve quan tenia 19 anys per ser missionera i estudiar medicina. Un cop acabada la carrera, va arribar al Congo, on va ampliar estudis de medicina tropical a la Universitat de Kinshasa, la capital del país. “La congregació de missioneres de Crist Jesús, d'on soc membre, ens envia allà on hi ha una necessitat vital, eclesial o humanitària”, explica Riu.

Quan va arribar al país, i a causa de l'abandonament dels hospitals després de la independència amb Bèlgica, li va permetre començar a exercir en un hospital públic. “La situació sanitària era precària, sobretot per la manca de personal. El ministre de Sanitat de l'època després de la nostra proposició em va enviar com a metge a un hospital estatal”, recorda. El primer hospital on va anar va ser a Panzi, a la província de Bandundu, durant els primers nou anys i des del 1980 és a l'hospital de Kole.

En aquest hospital cada any hi passen més de 12.000 pacients. Per atendre totes aquestes persones, l'hospital està compost per sis metges i una cinquantena d'infermers. A més, i de forma constant, hi ha altres metges fent pràctiques.

En aquest sentit, una de les tasques més importants de Maria Teresa Riu ha estat la creació de l'escola d'infermeria de l'hospital, la qual va dirigir durant els primers anys. Una iniciativa que ha permès que pràcticament tots els infermers de l'hospital i de la zona siguin exalumnes de l'escola, a diferència de l'inici quan els professionals eren de fora. “La formació és el més important. Nosaltres marxarem i els altres continuaran la tasca que vam començar”.

Una de les dificultats principals a l'hora d'atendre correctament els pacients són els espais, l'equipament i les pròpies medicines. “Les dificultats que tenim són de tipus econòmic. L'Estat paga molt poc als professionals de la sanitat i s'ocupa poc de la restauració i de l'equipament de l'hospital. Molts malalts són pobres i s'han de tractar gratuïtament. Necessitem sempre l'ajuda exterior per poder continuar endavant”, reconeix.

NECESSITAT D'AJUDA

Com que a la RDC no hi ha seguretat social, el centre ha de buscar ajuda humanitària a l'exterior. Una de les fonts principals d'ajuda exterior és a través de l'ONG catalana Pobles Germans, sorgida el 1999 com a iniciativa d'un grup de persones properes a les missioneres de Crist Jesús. Aquesta entitat envia tota mena de medicaments i material mèdic des de Barcelona fins a Kole, en un viatge que és una autèntica odissea. Ha de fer diverses escales per Barcelona, Bèlgica, Ruanda, Goma i Lodj (RDC) i fins a Kole, on solen arribar carregats en una caravana de bicicletes. "Els medicaments i material mèdic són una ajuda molt gran, però no és suficient. Altres medicaments i material els comprem a Kinshasa o a Lodja", diu Riu. L'ONG, a més, també participa en l'ajuda social de malalts de sida, en l'escolarització d'infants o en la malnutrició. Una de les persones que està al capdavant de Pobles Germans és la germana de Riu, Maria Àngels Riu.

Tot i que fa dècades que viu al cor de l'Àfrica, la Maite, tal com l'anomenen els seus, torna cada cert temps a Sant Esteve, on continua tenint les seves arrels.

Fent front a malalties tropicals

Detectats 6.075 nous casos de malària l'Hospital de Kole durant l'any passat

Quan la Maria Teresa Riu va arribar a l'Hospital General de Kole per primera vegada, aquest ja funcionava de feia dos anys, després que una metgessa l'engegués de nou. Totes dues van organitzar la medicina preventiva dels 12 centres de salut de la zona. Des de llavors s'han organitzat serveis de maternitat, pediatria, medicina interna, cirurgia, laboratori, de tuberculosi, de diabetis o de fisioteràpia, entre d'altres. "Actualment la sanitat està bastant ben organitzada. Ara som a l'era de l'erradicació de la poliomielitis i el xarampió. Sovint tenim campanyes del Ministeri amb l'ajuda d'organismes internacionals", explica Riu.

Les malalties prioritàries amb les quals s'enfronten a diari són la malària, de la qual l'any passat hi va haver 6.075 nous casos i és la principal causa de mort per infants de menys de 5 anys; la tuberculosi, amb 250 nous casos; la lepra, amb 97 noves deteccions, o la sida amb 282 malalts en tractament. Tot i que la verola ja està controlada, en aquesta zona hi detecten la verola del mico, una malaltia que ataca sobretot nens que cacen a la selva i s'infecten amb els micos o esquirols malalts. Per tal de tenir cura d'aquestes patologies, a l'hospital realitzen, a més de consultes, operacions quirúrgiques en què apliquen tots els mitjans de què disposen. Cal tenir en compte que el centre hospitalari més proper és a 150 quilòmetres i en carreteres inexistentes.

A l'hospital, a més, també organitzen projectes més enllà de la pròpia assistència mèdica. És el cas, per exemple, de l'equip de donants de sang o el centre de nutrició de l'hospital que alimenta més de 70 persones diàries o iniciatives relacionades amb l'alimentació per tal que les famílies aprenguin a alimentar de forma acurada als fills.

Estem preparant un nou enviament de medicaments d'uns 750 Kg per a l'Hospital de Kole, amb un cost aproximat de 20.000 € entre compra i transport. Si voleu col·laborar, ho podeu fer al compte de Pobles Germans de Catalunya (ES80-2100-0540-32-0200239582) o contactant-nos en el 932077772.

Més informació: www.poblesgermans.org